

Foto: Min Ålgi.

Finnmarksloven og Finnmarkseiendommen

FINNMARKSLOVEN BLE VEDTATT AV STORTINGET VÅREN 2005. Loven innebærer at ca 95% (ca. 46 000 km²) av arealet i Finnmark, landets nordligste fylke, overføres til Finnmarks befolkning gjennom et nytt organ kalt Finnmarkseiendommen.

Bakgrunnen for Finnmarksloven og opprettelsen Finnmarkseiendommen var krav fra samisk side om at samiske rettigheter skulle utredes. Regjeringen fulgte opp ved å nedsette Same-rettsutvalget i 1984 for å utrede rettsforholdene og fremme forslag. Samerettsutvalgets forslag har ligget til grunn for Finnmarksloven og den endelige etableringen av Finnmarkseiendommen. Se forøvrig ark 4 om Alta-saken.

Norske myndigheter hadde i tidligere tider den oppfatning at samisk nomadisk bruk ikke kvalifiserte til eiendomsrett til landområder. Denne oppfatningen kom av misforståelsen om at nomadisk livsform ikke avstedkom landrettigheter. Denne oppfatningen er gradvis blitt endret, og samenes rett til bruk av land og vann har etter hvert vunnet anerkjennelse.

Grunnlaget for loven er at samene gjennom langvarig bruk av land og vann har opparbeidet seg individuell og/eller kollektiv bruksrett og eiendomsrett til grunn i Finnmark. Et av de viktigste formålene med loven er å gi befolkningen i Finnmark større innflytelse på forvaltningen av grunnen i fylket. Kartlegging og anerkjennelse av eksisterende rettigheter er et viktig element i Finnmarksloven, og bruks- og eiendomsrettighetene i Finnmark skal fortsatt utredes og avklares. Det er opprettet en kommisjon og en særdomstol for dette formålet. Prinsippene om hevd og alders tids bruk skal ligge til grunn for arbeidet. Rettigheter til fiske i sjøen er ikke omfattet av Finnmarksloven. Disse rettighetene skal utredes.

Finnmarkseiendommen har et styre på seks medlemmer, tre valgt av Finnmark fylkeskommune og tre valgt av Sametinget.

www.finnmarksloven.no

www.galdu.org

Samene – en håndbok, Karasjok 2003.